

Dünya'ya Bu Pencereden Bakıyoruz

İDA

Siyasal Bilgiler Fakültesi
ÖĞRENCİ BÜLTENİ

Dijital Göçebelik

Dünya Ofisiniz Olsaydı, Nerede Çalışırdınız?

FARKINDALIKLA TÜKETİM

"Önemli olan istediğimiz şeye sahip olabilmek değil, ona sahip olduktan sonra da hâlâ onu isteyebilmektir."

Çocuklar Aynadır: Ne Yansırsa Onu İnşa Ederler

Dünya neden bu kadar kötü? İnsanlık nereye savruluyor? Bu hale nasıl geldik?

İÇİNDEKİLER

EDİTÖR: Dr. Yücel BAŞTAN

İktisat Bölüm Editörü: Merve MERT SARITAŞ

Siyasat Bilimi ve Kamu Yönetimi Editörü: Serhat BAŞARAN

İşletme Bölüm Editörü: Rümeyza ARMUTÇU

Uluslararası İlişkiler Bölüm Editörü: Dr. Yücel BAŞTAN

Uluslararası İlişkiler

Nehir ŞAHİN	1
Özüm İDİL BİRGÜN	2
Aybüke KILIÇ	3
Tuana ÖZTORUN	4

İktisat

Dilara Özer	5
Seren Süme	6

SBKY

Nazlıcan Döner	7
Gökhan Demirhan	8
Damira Saidakhmetova	9
Mustafa Mirhan Topuz	10

EDİTÖRDEN

Yapay Zekâ: Geleceğin Araçlarına Bir Bakış
Teknolojinin hızla ilerlediği bu çağta, yapay zekâ (YZ) şimdiden hayatımızın her alanına dokunmaya başladı. Yapay zekâ, yalnızca teknolojik gelişmelerle sınırlı kalmayıp, eğitim, iletişim, sağlık ve daha pek çok alanda etkisini göstermektedir. Bir öğrenci bülteni editörü olarak, hem bir akademisyen hem de yapay zekânı kullanan biri olarak bu yazıda YZ'nin öğrenciler için neden bu kadar önemli olduğunu ve hayatımızı nasıl şekillendirdiğini ele almak istiyorum.

Yapay Zekâ Nedir?

Yapay zekâ, makinelerin insanların düşünme, öğrenme, problem çözme ve karar verme gibi yeteneklerini taklit etmesini sağlayan bir teknolojidir. ChatGPT, Bard ve Claude gibi dil modelleri, bugün öğrencilerin hayatında çok önemli bir yer edinmiş durumda. Bilgiye erişim, fikir geliştirme, ödev desteği ve hatta yaratıcı yazılar yazma gibi çok çeşitli alanlarda öğrencilere yardımcı oluyorlar.

Yapay Zekânın Öğrencilere Faydaları

Bir öğrenci için yapay zekâ, bilgiye hızlı erişim anlamına gelir. Artık bir kütüphanede saatler harcamak yerine, saniyeler içinde akademik kaynaklara ulaşmak mümkün. Aynı zamanda, yapay zekâ tabanlı uygulamalar dil öğreniminden kod yazmaya kadar çeşitli konularda eğitim materyalleri sunabiliyor.

YZ, yaratıcılığı da destekliyor. Öğrenciler, yazılarını daha akıcı hale getirmek, fikirlerini geliştirmek ya da projeleri için yeni öneriler almak için yapay zekânın rehberliğinden faydalanabiliyor. örneğin, ChatGPT veya Claude gibi modeller, öğrencilere yazı yazımında destek olabilir veya karmaşık bir konuyu basitleştirerek anlamalarına yardımcı olabilir.

Öğrenciler İçin Tavsiyeler

Öğrenciler için en büyük önerim, yapay zekâyı yalnızca bir araç olarak görmeleri. Bu teknoloji, öğrenme ve yaratıcılığı desteklemek için kullanılabileceği gibi, şüphecilik ve eleştirisel düşünme becerilerini de tetiklemelidir. Bir yazı oluştururken veya bir proje geliştirirken yapay zekâdan aldıkları çıktıları her zaman sorgulamaları ve geliştirmeleri önemlidir.

Sonuç olarak, yapay zekâ yalnızca bir teknoloji değil, aynı zamanda bir olanaklar dünyası sunuyor. Doğru ve bilinçli kullanıldığında, öğrenciler için çok değerli bir yoldaş olabilir. YZ'yi anlamak ve onunla birlikte gelişim göstermek, çağın getirdiği fırsatları değerlendirmek anlamına gelir. Son olarak sizce bu yazı bana mı ait yoksa Yapay Zeka'ya mı? :)

"Yazmak, insanın kendini keşfetmesinin bir yoludur."

HAYALLERİNİ YAŞA, DÜNYAYI KEŞFET: DİJİTAL GÖÇEBELİĞE BİR BAKIŞ

Dünya Ofisiniz Olsaydı, Nerede Çalışırdınız?

İlk olarak şu soruya cevap vererek başlayalım 'Dijital Göçebelik nedir?' Dijital göçebelik dünyanın herhangi bir yerinde, konumdan bağımsız olarak internetin ve dijital teknolojilerin sunduğu olanaklarla bireylerin sabit bir ofise ihtiyacı kalmadan çalışmasını sağlayan bir yaşam tarzıdır. Dijital göçebeler genellikle uzaktan çalışmayı tercih ederek seyahat etmeyi ve bu süreç içinde iş yapmayı tercih ederler. Bu yaşam tarzı, mekândan bağımsızlık üzerine kuruludur bu da farklı işler yapsalar bile tüm dijital göçebelerin ortak bir özelliğidir. Örnek vermek gerekirse bir dijital göçebe Balı'deki bir kafeden yazılım kodlayabilir veya Sri Lanka'da bir sahil kıyısında içerik üretebilir.

Dijital göçebeliliğin en önemli adımlarından birisi çalışacağınız alanı bulmak ve bu alanda kendiniz geliştirmektir. Bir dijital göçebe, yazılım geliştiricisi, grafik tasarımcısı, metin yazarlığı, çevirmenlik, fotoğrafçı, online eğitmen, danışman, YouTuber, vlogger veya film yapımcısı gibi birçok farklı mesleğe sahip olabilir ya da bu alanlarda çalışabilir. Dijital göçebeler için tek gerekli koşul bilgisayar ve iyi bir internet bağlantısıdır.

Hadi gelin biraz da dijital göçebeliliğin avantajlarından bahsedelim. İşinizi nerede yapacağınıza kendiniz karar vermeniz dijital göçebeliliğin en büyük avantajıdır. Bu avantaj da size daha sık ve istediğiniz her yere seyahat edebilme özgürlüğü sunmaktadır. Dijital göçebeler genellikle kendi çalışma saatini belirleyebilirler. Bu esneklik sayesinde kişisel önceliklerinize ve yaşam tarzınıza dair bir düzen oluşturabilirsiniz. Yeni diller öğrenmek, farklı mutfakları keşfetmek ve yerel topluluklar ile bağ kurarak yaşamınızı zenginleştirebilirsiniz.

Avantajları olduğu kadar zorlukları da olacaktır elbette. Dijital göçebeliliğin en zor yanlarından birisi kişisel disiplini ve kararlılığı sağlayamamaktır. Seyahat, eğlence ve iş arasındaki dengeyi sağlayamamak iş programınızı aksatmanıza neden olabilir. Gelelim işin birazda teknik problemlerine güçlü ve kesintisiz internet bağlantısı her yerde bulunmayabilir. Hukuk kuralları açısından sizi zorlayabilecek birkaç önemli nokta vardır. Örneğin kazanacağınız paranın vergisinin ödenmiş ve faturalandırılmış olması gerekir.

İşiniz konusunda bazı problemler yaşayabilecek olsanız bile dijital göçebelik size bambaşka bir dünyanın anahtarını verecektir. Farklı kültürler ile tanışmak, yeni arkadaşlıklar edinmek veya yeni yerler görmek ufkunuzda ve kişisel dünyanızda bambaşka kapılar açacaktır.

Dijital Göçebelere Vize Veren Ülkeler

Evet yanlış duymadınız. Birçok ülke dijital göçebeliliği mesleği haline getirmiş kişilere vize konusunda yardımcı olmaktadır. Estonya, Portekiz, İspanya, Hırvatistan, Dubai, Almanya, Gürcistan, Malta ve Çekya gibi birçok ülke elbette şartları değişmek üzere genellikle bir yıl dijital göçebe vizesi vermektedir. Dijital göçebe vizesi dendiği zaman akla ilk gelen ülke Estonya'dır. Bunu sebebi ülkenin yalnızca dijital vize hizmeti değil aynı zamanda e-vatandaşlık gibi bir hizmeti sunuyor olmasıdır. Eğer sizde bir gün bu dijital göçebe vizesine başvurmayı düşünüyorsanız Estonya gibi ya da buna benzer ayrıcalıklı ülkeleri düşünüp araştırabilirsiniz.

Son olarak dijital göçebelerin en çok sevdikleri rotalara biraz değinmek isterim. Uygun yaşam maliyetleri, hızlı internet alt yapısı, harika yemekleri ve zengin kültürü nedeniyle Tayland dijital göçebelerin gözde merkezlerinden biridir. Portekiz, İspanya, Vietnam, Meksika, Kolombiya ve Güney Afrika gözde ülkelerdendir.

İlk baştaki sorumuza geri dönebiliriz. Eğer dünya benim ofisim olsaydı ben kesinlikle Sri Lanka'da çalışmak isterdim. Hint Okyanusu'nda yer alan bu ada ülkesi benim için her zaman merak edici ve büyümlü bir ülke olmuştur. Peki siz hiç bunu düşünmüş müydünüz?

Dünya ofisiniz olsa, siz nerede çalışırdınız?

ATATÜRK VE EĞİTİM

Atatürk için; bir ulusun başına gelmiş en iyi politikacı, asker,devrimci,Cumhurbaşkanı,devletadamı,ekonomist,yönetici ve daha bir çok en sayabiliriz,ama en önemli özelliği olarak eğitimci, eğitimde yol gösterici ve hatta eğitim bilimci diyebiliriz.O'na göre hangi alanda bir problem varsa onun temelinde eğitim yatmaktadır.

Eğitime ne kadar önem verdiğini şöyle bir örnek ile açıklayabiliriz. Kurtuluş Savaşı yıllarında, en zor koşulların olduğu zamanda bile 1921 yılı temmuz ayında bir ara cepheden Ankara'ya dönerek 1.Maarif Kongresini toplamıştır.Türk öğretmen temsilcilerini bir araya getirerek ülkenin geri kalmaması için eğitimin en önemli etken olduğunu söylemiş ve gerekli çalışmalarını başlatmıştır.

Atatürk, eğitim politikasında iki temel hedef göstermiştir. 1.Cehaletin yenilmesi. 2.Türk ulusunun çağdaş uygarlık düzeyine hatta daha üzerine çıkartılması. 20.yüzyılın ilk başlarında savaştan yeni çıkmış bir milletin,neredeyse tamamının okuma yazma bile bilmediği çok zor koşullarda yaşamaya çalıştığı ve bir o kadar fakir durumda olduğu zamanlarda Mustafa Kemal Atatürk engin bir ileri görüşlülükle bilim toplumunun gerektirdiği insan tipini çizmiş ve bunu gerçekleştirecek eğitim ilkelerini ortaya koymuştur. Atatürk'e göre Milli Eğitim şu özelliklere sahip olmalıdır:1.Ulusal gelenek ve köklerimize uygun küresel bir eğitim sistemi. 2.Milli hakimiyet ve istiklalimizin değerini bilen ve onu korumaya kararlı bir gençlik yetiştirilmesi 3.İnsanlığa karşı saygılı iyi kalpli, ahlaklı, vicdan ve fikir hürriyetine sahip laik bireyler yetiştirilmesi.

4. Zorlama ve şiddete dayanmayan disiplinli bir anlayış kazandırma. 5.Kadın-erkek, ırk, din, mezhep ve sınıf farkı gözetmeden her vatandaşa fırsat eşitliği verme. 6.Gençlerin fikir ve beden eğitimine önem verme. 7.Toplumumuzun tümüne asgari düzeyde de olsa bilgi verme. 8.Öğretimde deneye, uygulamaya dayanan ve hayatta geçerli bilgileri veren aktif bir öğretim sistemi uygulama. 9.Yeniliklere ve gelişmeye daima açık olan en ileri düzeyde bir ders programı uygulama. Ülkeyi düşman işgalinden kurtardıktan hemen sonra Mustafa Kemal Atatürk, milletimizin gelişmesi, ilerlemesi için en temel gereksinimin eğitim olduğunu bildiğinden; diğer gelişmelerin olabilmesi için de önceliği eğitime vermiştir.

Atatürk'e göre eğitim hem milli, hem laik, hem bilimsel olmalıdır.Öğretimde birlik sağlanmalı, yaygınlaştırılmalıdır.Eğitimde fırsat eşitliği en önemli nokta olmalıdır.

Tüm bu özelliklerin sağlanabilmesi de en başta eğitimcilerin nitelikli ve çağdaş olmasıyla mümkündür. Dolayısıyla eğitimcilerin sorumluluğu büyük ve ağırdır. Türk milletinin geleceği yani gençler onlara emanettir.Atatürk rehberliğinde çağdaş ve yüksek uygarlık seviyesinde eğitimlerle fikri hür, vicdanı hür nice nesiller yetişecektir.

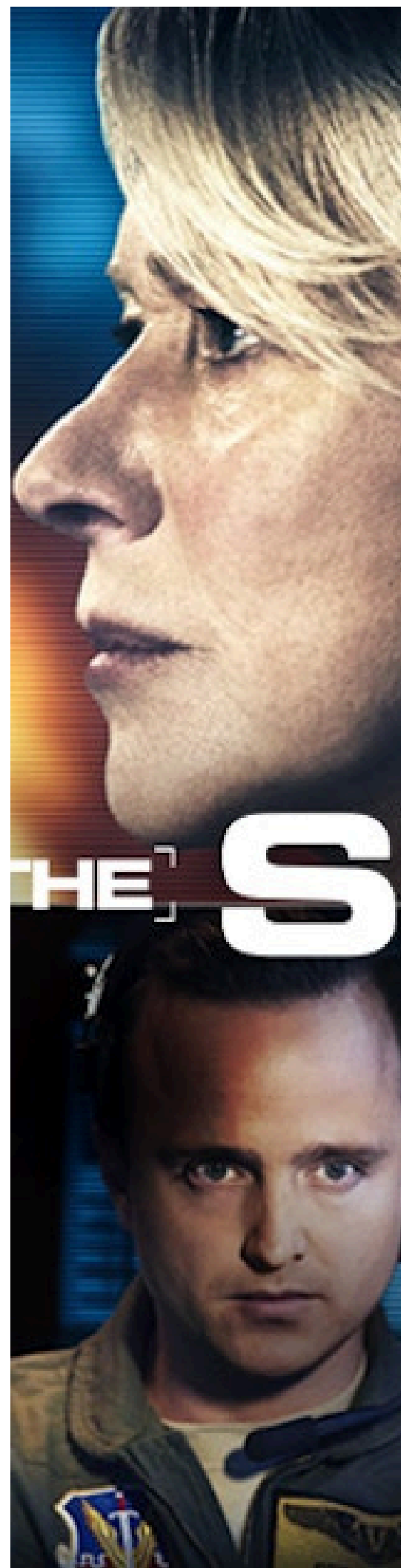
Kaynakça:

Doğramacı, İhsan. "Atatürk Ve Eğitim". Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi 1, sy. 3 (Temmuz 1985): 653-70.
<https://egitimvebilim.ted.org.tr>

Bir Film Önerisi: Eye In The Sky

Türkçeye 'Ölüm Emri' veya diğer bir ad olarak 'Gökyüzündeki Göz' olarak uyarlanan film, 2015 yılında vizyona girmiştir. Yönetmen koltuğunda ünlü yönetmen Gavin Hood'un oturduğu ve Guy Hibbert'in yazdığı filmin başrol oyuncularını Oscar ve BAFTA ödüllü Helen Mirren, çoğumuzun Breaking Bad dizisinden tanıdığı ünlü isim, Aaron Paul ve hepimizin çocukluğunu fethetmiş Harry Potter filmlerinden Severus Snape rolüyle tanıdığımız Alan Rickman'dır. Film Kenya'nın Nairobi kentinde, Alia isimli küçük bir kız çocuğunun babasının ona hulahop yapması ve onunla oynamasıyla başlıyor ancak bu huzurlu atmosfer, İngiliz Ordusu Albayı Katherine Powell'in bir İngiliz/Kenyalı ajanın El-Şebab tarafından öldürüldüğünü öğrenmesiyle kısa sürede yerini gerilime bırakıyor. Albay'a Northwood Karargahından El-Şebab liderlerinden üçünü yakalama görevi verilir. Çok uluslu bir ekip tarafından yürütülen bu görev de El-Şebab örgütü, ajanlar tarafından izlenir ve yerlerinin tespit edilmesiyle olay yerine, hava gözetimi, Nevada'daki Creech Hava Kuvvetleri Üssü'nden Teğmen Steve Watts tarafından kontrol edilen bir MQ-9 Reaper insansız hava aracını (İHA) kullanma görevi verilir ve görev, Birleşik Krallık'ta İngiliz Korgeneral Frank Benson, iki tam hükümet bakanı ve bir bakanlık müsteşarının da yer aldığı bir COBRA toplantısı tarafından denetlenmektedir. Kenyadaki gizli ajanlardan biri olan Jama Farah'ın görevi El-Şebab örgüt üyelerinin yerlerini tespit etmektir. Yerleri bulunan El-Şebab örgütü üyelerine operasyon düzenleyecek olan Albay Powell içlerinden bir terör üyesini uzun zamandır takip etmektedir. Bu kişi aynı zamanda ABD Başkanı'nın ilk 3'te arananlar listesindedir. Albay Powell durumu tersine çevirerek El-Şebab örgüt üyelerini "yakalamadan", "öldürmeye" çevirir ve durum bakanlara iletilir. Albay Powell, Teğmen Steve Watts'tan binayı vurmak için hassas bir Hellfire füzesi hazırlamasını ister. Bakanlıklardan gerekli izinler alınır ve Watts, Albay Powell'in emriyle füzeyi ateşlemeye hazırdır. Ta ki yan binadan elinde annesinin ona verdiği sepetteki ekmekleri satmaya çıkan Alia'yı görene kadar. Hedef binanın yakınlarında ekmeklerini satmaya çalışan Alia'yı Albaya bildiren Watts operasyonu tekrardan gözden geçirmelerini talep eder. Albay Powell, talebi bakanlıklara iletir. İngiliz ve Amerikan yetkililer, terör örgütünü yok etmekle masum bir çocuğun hayatını korumak arasında zor bir karar vermek zorunda kalıyor. Bu noktada film, etik ve stratejik kararlar arasındaki karmaşık dengeyi etkileyici bir şekilde gözler önüne sermekte. Watts, Alia'yı kurtarmayı mı deneyecek yoksa terör örgütlerinin silahlanıp birçok kişiyi öldürmesini engelleyip Alia'dan vaz mı geçecek?

Bu filmi izlerken zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Film, hem konusu hem de oyunculuklarıyla beni derinden etkiledi fakat beni en çok kendine çeken şey 2015'te yaşanan böyle bir olayın aslında günümüz dünyasından hiç de uzak olmamasıydı. Özellikle, savaşın masumlar üzerindeki yıkıcı etkisini ve günümüz dünyasının ahlaki ikilemelerini görselleştirmesi bakımından çok çarpıcıydı. Alia'nın masumiyetini koruma çabası, dünyanın farklı yerlerindeki çocukların yaşam mücadelesini ve hayatın zorluklarıyla nasıl başa çıkmaya çalıştıklarını bir kez daha gözler önüne seriyor. Eye In The Sky, modern savaş stratejilerinin insan hayatı üzerindeki etkilerini anlamak isteyenler için mutlaka izlenmesi gereken bir film. Umarım bir gün dünya, çocukların korkmadan büyüebileceği bir yer haline gelir. İyi seyirler!

TÜRKİYE'NİN EUROVISION YOLCULUĞU (1975-2003)

Eurovision: İlk defa 24 Mayıs 1956'da İsviçre'nin Lugano şehrinde düzenlenen ve öncülüğünü Avrupa Yayın Birliği'nin üstlendiği, Avrupa ve çevre ülkelerinin temsilci sanatçılarının katılımıyla düzenlenen uluslararası şarkı yarışmasıdır. Türkiye ise Eurovision yolculuğuna ilk adımını 1975 senesinde, sözleri Hikmet Münir Ebcioğlu'na, müziği ise Kemal Ebcioğlu'na ait olan "Seninle Bir Dakika" şarkısıyla katılmıştır. Bu senenin ardından da Türkiye çoğunlukla düzenli aralıklarla katılım sağlamıştır.

Eurovision'un ilk seneleri pek aydınlık geçmese de ilerleyen zamanlarda kısmi başarılar elde edilmiştir. Bu kısmi başarılar genellikle katılımcı olan yirmi ülke içerisinde onuncu olmak sayılabilir. İlk ciddi başarı ise şu an sahne ışıklarından uzak sakin bir hayat süren Şebnem Peker'e ve beraberinde sevgili Grup Etnik'e aittir. Adı "Dinle" olan bu özel eserin bestecisi Levent Çöker ve söz yazarı Mehtap Alnitemiz'dir. 1997 yılında ülkemizi Dublin'de temsil ederek üçüncülüğü yurda getirmişlerdir. Takvimler milenyum çağına geldiğinde ise sahne Türk pop müziğinin gözde sanatçısı Sertab Erener'dedir. 4 Aralık 1964 İstanbul doğumlu olan sanatçımız gerek opera gerekse söz yazarlığı konusundaki başarıları ile akıllara kazınmıştır. 2000'lerin başında da kariyerine devam etmekteyken Eurovision'da anavatanı temsil etmesi için teklif götürüldü. Bu teklifin sonucunda ise Demir Demirkan ile beraber besteledikleri "Everywhere That I Can" şarkısı ortaya çıktı. Yıllar sonra bile evrensel şekilde dinlenmeye devam edecek, dillere pelesenk olan bu eser ile Türkiye tarihinde ilk defa Eurovision birinciliği elde edildi. Yirmi altı ülkenin katıldığı yarışmada toplam yüz altmış yedi puan alarak birincilik tacı ile ülkeye dönmüş, bununla beraber sonraki dönemlere de ışık tutmuş ve ilham kaynağı olmuştur. Yarışmaya katılım sağlanan ileriki süreçlerde de çeşitli başarılar elde edilse de "Everywhere That I Can"dan sonra yurda birincilik gelmemiş, aynı zamanda çeşitli politik nedenlerden dolayı da 2012 senesinden bu yana Türkiye; Eurovision müzik yarışmasına katılım sağlamamıştır. Önümüzdeki dönemlerde olan gelişmeleri hep beraber izleyeceğiz.

Kaynakça:

Eurovision.tv - Eurovisionword.com - Fikritakip.co - blog.neoskola.com

FARKINDALIKLA TÜKETİM

“Önemli olan istediğimiz şeye sahip olabilmek değil, ona sahip olduktan sonra da hâlâ onu isteyebilmektir.” Bu sözü takip ettiğim bir bloggerin videosunda duydum ve gerçekten etkileyici buldum. Bu söz üzerinden günümüzde oldukça fazla olan bilinçsiz tüketim hakkında yazacağım.

Çağımızda tüketim çılgınlığı gibi kavramlar oldukça yaygın. Sürekli olarak kendimizi bir şeyler satın alırken buluyoruz. Aslında bunun sebebinin gösteriş, hırs ya da diğerlerinden geri kalmama çabası olduğunu fark ettim. Özellikle de sosyal medyanın üzerimizdeki etkisi, her gördüğümüzü alma gereksinimi hissetmemize neden oluyor. Aldıklarımızın ne kadar gerekli olduğu ise tartışmaya açık bir konu. Bu eşyaları gerçekten isteyerek mi aldık, yoksa alma eylemi için mi? Sayısız eşyamız var ama günün sonunda çoğumuz onlara bakarak mutlu olmuyoruz. Sahiplik hissi ile kendimizi tatmin ediyoruz ama maalesef bu duygu kalıcı değil. Alma eylemi için aldığımız her şey bu şekilde sonuçlanıyor. Bu yüzden sadece neyi istediğimizi değil, bizi neyin kalıcı olarak mutlu edeceğine odaklanmalıyız.

İzlediğim bir belgeselde kabile hayatını anlatıyor ve o belgeseldeki bir röportajda şu cümle geçiyor: “Bizim yaşamak için eşyalarımız var siz ise eşyalarınız için yaşıyorsunuz.” Sanırım günümüzdeki bu sorunu tam olarak açıklıyor. Kabile üyeleri kısıtlı eşyalara ve bunun getirisi olan zorluklara rağmen çoğumuzdan daha mutlu görünüyorlar. Bunun yanında kabiledede yardımlaşma yaygın ve eminim sınırlı sayıda insan görmelerine rağmen insan ilişkileri çoğumuzdan daha güçlü. Bunun tabii ki tamamen eşyalarımızın az ya da çok olmasından kaynaklı olduğunu söylemek mümkün değil, ama büyük bir etkisi olduğu kesin.

Gereksiz eşya alımını önlemek için bireysel farkındalık kelebek etkisi yaratır. Gerçekten ne almak istediğimizi bilirsek dışarıdan gelen yaptırımların çok da önemi yok. Kendi irademizle hareket etmeyi öğrenmek, bizi toplumun yönlendirdiği bir birey olmaktan kurtarır. İsteddiğimiz şeyi elde ettikten sonra da hala onu isteyebildiğimizde bunu başarmış oluruz.

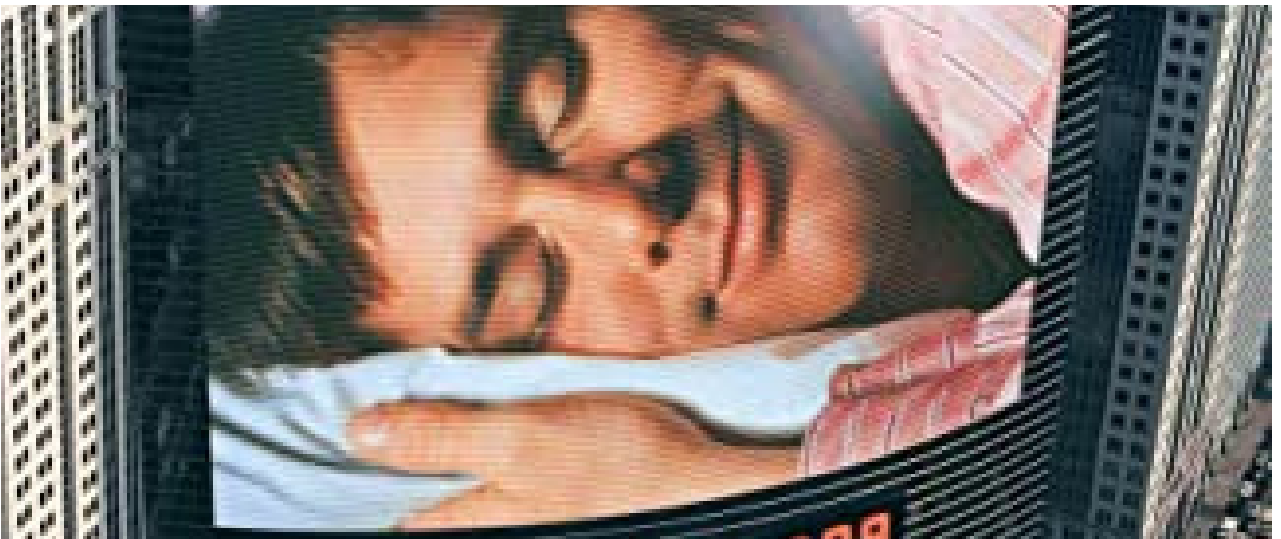
The Truman Show

"Bizler dünyanın gerçeklerini, bize sunulduğu kadarıyla biliriz. Olay aslında bundan ibaret." Çevremizi, farklı bireyleri tanımaya, keşfetmeye başladığımız zaman dünyanın gerçeklerini kendimize göre yaşamaya başlarız. Bu bir uyanıştır. Örneğin, Truman'ın yaşadığı uyanış ve farkındalık her ne kadar geç kalınmış gibi gözükmüş olsa da aslında onun hayat çizgisi böyledir her şey yaşanması gerektiği zamanda yaşanmıştır. Çünkü her bireyin hayata karşı duyarlılığı, bakış açısı ve merakı farklıdır. Ve herkesin bir dönüm noktası vardır. Truman bu kısımda bize ilham olmuştur. Truman'ın içinde bulunduğu mekân bir metafordur burada zihnimize atıfta bulunulmuştur. Onun yaşadığı sınırlılık, adına karar verilmiş olması, yaşanan rutinler dış dünyayı merak etmesini büyük ölçüde kısıtlamıştır. Truman da bu konforlu alanı ve rutinini terk etmeyi geç akıl etmiştir.

Truman hayatı tamamen bir film setinden ibaret olan bir adam. Korktuğuna karar verilen maddeler bile sahte. Truman'ın denizden korkması ve adadan çıkmaması için ona yüklenen baskı sayesinde yaşadığı korku gibi. Belki de bizim inandığımız gerçekler dünyasında korktuğumuz sınırlar da öyledir. Bu tarz sınırlar bizim yeni dünyalara adım atamızı engelliyordur. "Aslında gerçek dünya da sahteliklerle dolu ama Truman'ın dünyası kadar değil." Tüm sahnelerde yaşanan aynılık Truman'ı hiç düşündürmedi çünkü onun yaşadığı ve inandırılan gerçek buydu. O hiç başka bir gerçeklikte bulunmadığı için sorgulamak onun için hiçbir şey ifade etmiyordu. Bu film bir insanın reyting uğruna kullanılmasını anlatıyor ve orada oluşturulmuş olan dünya yaşamın ta kendisidir. Film Truman'ın bu oyunu çözmesi ve gerçek dünyaya ulaşmasını konu alıyor. Otorite ne derse doğrudur fikrini yıkıyor.

Burada garip olan başka bir durum da seyircinin Truman'ın hayatının her alanına hiç itiraz etmeden ortak olması. Seyirci o kaçmaya çalışırken büyük bir keyif ve destek ile şovu izliyor, peki seyirci bu kadar gerçek dünya ile onun buluşmasını istiyorsa neden bu programı yedi yirmi dört izleyip reyting kazandırıyor. Yani bir yanlışı görmek için illa birilerinin bize bu yanlıştır mı demesi gerekir? Her şeye rağmen bize birçok bakış açısı kazandıran ve uyanışa iten bu film hayatın ta kendisidir.

"Günaydın! Olur ya belki sizi göremem; iyi günler, iyi akşamlar ve iyi geceler."

Intro

Türkiye Yüzyılı'nda Türk Dış Politikası Vizyonu

Türkiye Cumhuriyeti yüzüncü yılını tamamladı. Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar olan bu süreçte Türk dış politikasının kritik değişim ve dönüşümlerle karşı karşıya kaldığını biliyoruz. Kronolojik olarak Cumhuriyetin kuruluşu, İkinci Dünya Savaşı, Soğuk Savaş ve sonrası olarak tarihi bir tasnif yapılırsa da derinlemesine bir analiz yaptığımızda Türkiye'nin son derece önemli ve kritik bir vizyoner kimliği olduğunu görüyoruz. Yeni dünyanın artık çeşitli eksenler etrafında oluştuğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda ABD ve Çin arasında yaşanan rekabet ortamı dünyaya ne sunuyor ve Türkiye nasıl bir rol oynuyor? Özellikle son yıllarda Sayın Cumhurbaşkanımız Erdoğan'ın BM üzerinden verdiği mesajlarda, insani meseleler, küresel normalleşme ve iyi ilişkiler kurma noktasında politikaların geliştiğini söyleyebiliriz. Cumhurbaşkanımızın dillendirdiği "Türkiye Eksenini" kavramı üzerine durursak "Türkiye eksenini kavramı ile Türkiye'nin kendi milli hak ve menfaatleri çerçevesinde dış politikayı 360 derece perspektifinden okuması ve uygulaması sürecini ifade ediyoruz." (Kalın, 2023) Bilindiği üzere NATO üyesiyiz, bu ittifak bloğunda yer almamız bizim başta Rusya, Çin, Afrika, Ortadoğu ve dünyanın başka bölgeleriyle ilişkilerimizi kesmemize veya iyi ilişkilerden uzak durmamıza engel değil. Türkiye ekseninin bu anlamda kendi dış politikasını, milli vizyon ve misyonunu benimseyerek ama kendini dünyaya kapatmadan, ilişkilerini bozmadan, denge ile inşa ettiği bir perspektifi ifade ettiğini görüyoruz. Türkiye eksenini bir idealin, milli değer ve özgüvenin yansıması olarak tanımlayabiliriz. Yapılan Türk dış politikası hamlelerinde bu bağlamda Türkiye'nin kendisine yönelik oluşabilecek hiçbir tehdite karşı ilgisiz ve tepkisiz kalmayacağını görüyoruz. Günümüzde dış politikaya baktığımızda çoğu meseleye yönelik belirsizliklerin olduğunu görüyoruz ve küresel ortamda bir sonraki hamlelerin politikaların kestirilemediği bir zemin var. Sayın Kalın'ın ifade ettiği gibi "Bu konuda durduğumuz yer Hz. Mevlana'nın pergel sembolizmiyle vurgulandığı gibi pergelin iğnesini Anadolu topraklarına sabitlediğimiz bir dış politika perspektifini ifade ettiğini görüyoruz. Türkiye eksenini de tam bu noktada." (Kalın, 2023) Türk dış politikasında, son gelişmelere bakıldığında Rusya-Ukrayna savaşında müzakere ortamında Türkiye'nin rolü, Suriye'nin bağımsızlığına kavuşması sonrası oluşan rolü, Libya'daki etkinlik, Azerbaycan ile stratejik ittifak, Afrika diplomasi gelişimi ve daha birçok konu ile Türkiye'nin dış politikada başat rol oynamaya başladığını bir dönüşüm içine girildiğini ve başarı elde edildiğini söyleyebiliriz. Burada son olarak sormamız gereken dış politika yapım sürecinde sistem mi yoksa aktör mü süreci belirliyor? Bu konuda sistemin ve aktörün denge içinde olduğunu ve oluşan politikaların olumlu sonuçlar yarattığını görüyoruz.

Kaynakça:

Kalın., İ., (2023), Türk Dış Politikasının Yüzyılı: Konferans Konuşmaları., SETA, Ankara.

ÇOCUKLAR AYNADIR: NE YANSIRSA ONU İNŞAA EDERLER

Dünya'da yaşamış ve yaşayan insanların ortak sorularından birkaçı geliyor zihnime:

Dünya neden bu kadar kötü? İnsanlık nereye savruluyor? Bu hale nasıl geldik?

Bu soruların cevapları aslında yine bizde saklı. Dünün çocukları olan bizler yetişiyor ve bugünün dünyasının mimarı oluyoruz. Bu denge hep bu şekilde dönüşümlü olarak devam ediyor. Dolayısıyla odaklanmamız gereken yer yeni nesillerdir. Bugün hayatları cehenneme çeviren bireylerin çocukluklarını kısaca incelersek, günümüzde yapılan cinayet, zulüm ve kötülüklerin kaynağını net olarak anlamış olacağız. Fakat yazımda değineceğim hususlar aynanın sonuç tarafı olduğu için bu konuya girmeyeceğim.

2024 yılı her açıdan zor bir yıl oldu. O kadar kaotik ve acı tablolara şahit olduğum tam olarak anlatmaya sayfalar ve cümleler yetmez. Bu tablolardaki birçok acı manzara içerisinde dili, dini, ırkı ve coğrafyası ne olursa olsun yeryüzünün en masum, en temiz ve en kıymetli varlığı olan çocuklar ve onlara büyüklerinin reva gördüğü korkunç zulüm, beni en çok etkileyen ve birçok kavramı sorgulatan ana konulardan birisi olmuştur.

İnsanlık var olduğundan beri iyi ve kötünün savaştığı, insanlığın erdemlerini yitirdiği, sapkınlaştığı, kendi ikbâli ve hayatı için gözünün döndüğü her süreçte en büyük zararı gören zümre ne yazık ki çocuklar olmuştur. Dünyanın koca koca kurumları, devletler ve toplumlar ne derece farkında bilemem. Ancak türlü zulümlere maruz kalan çocukların, hatıraları ve haberlerine şahit olan diğer çocuklar, gelecekte toplumları oluşturacak, aile kuracak ve sistemin kurumlarını yöneteceklerdir. Onların zihinsel ve ruhsal sağlığı, yeni nesillerin ve sistemin kalitesini belirleyecektir. Bu anlamda o kadar çok yaşanmış hadise var ki bunları çocuklara nasıl açıklayacağız, nasıl anlatacağız? Düşündükçe işin içinden çıkamıyorum. Birbirinden bağımsız güncel birkaç örnek geliyor zihnime.Ülkemizden başlayayım. 2024 yılının ilk altı ayında 343 çocuk önlenebilir sebeplerden dolayı can vermiş. Cinayet, kaza vesaire... Ve tabii Narin Cinayet! Bir çocuk ile "cinayet" kelimesinin yan yana gelmiş olması ne kadar korkunç değil mi?

Her anlamda bir toplumun nasıl çürüdüğünü gözler önüne seren oluş şekli, ortaya çıkış biçimi ve aile içi kördüğümlemler sebebiyle ceza almama adına küçücük bir beden üzerinden dönen birçok hile. Basının aktarış tarzı ve toplumun bir kısmının çoğu vaka gibi çabuk unutup kanıksaması!

Filistin mesela... Gazze'deki son savaşta, bir yılı aşkın süredir devam eden savaşta çeşitli verilere göre 15.000 çocuk can verdi. "Devlet" kimliği taşıyan kendi ülke çocuklarını korumak aslı görevi olduğu kadar dünya çocukları ile ilgili birçok oluşumda imzası ile mesul olan hastalıklı bir yapı olan İsrail, gelişmiş silah ve teknolojisi ile böyle bir insani utanca daha imza attı. Aynı şekilde Suriye... Kendi halkıyla savaşan ülkesini koruyamayan ve topraklarını emperyal güçlere ve maşa örgütlere açan, halkı üzerine bombalar atan ve onları göçe zorlayan rejim. Minik bedenler gördük sahillerde. Ne çabuk unutuluyor değil mi? Bizlere yansıyan ya da yansımayan daha ne toprak parçaları ve ne hikayeler var yeryüzünde.

Son olarak dünyanın süper gücü ABD. Analizlere göre çocuk ölümlerinin başlıca sebeplerinden biri ateşli silahlar. ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Veri Tabanı tarafından paylaşılan rakamlara göre 2024'ün ilk 9 ayında 555 çocuk vurularak öldürüldü. Bu rakam 2022 yılında 3.500 olarak açıklanmıştı. Dünyanın süper gücü küresel politikaları uğruna Japonya'dan Suriye'ye birçok coğrafyada katline sebep olduğu masumların yanı sıra ülke içerisinde böyle bir sicile sahip. Şimdi soruyorum kendi kendime: Siyasal sistemin, eğitim ve hukuk sisteminin asırlardır çözemediği ve tam tersine duruma göre meşrulaştırdığı, bilimsel ve sosyal anlamda tedbirler alıp durumu düzeltemediği böyle bir sicille, geleceğin kurucusu olan çocuklar nasıl bir dünya inşa eder? Var mı fikriniz?

Savaş Sanatı-Sun Tzu

Sun Tzu'nun Savaş Sanatı kitabı, strateji ve taktik üzerine klasik bir eserdir ve yalnızca askeri değil, aynı zamanda iş dünyası ve kişisel hayat gibi farklı alanlarda da geçerliliğini korur. Kitap, 13 bölümde başarılı bir savaş yürütmenin temel ilkelerini açıklar.

Birinci bölümde Sun Tzu, hazırlığın, analiz yapmanın ve aldatmanın önemini vurgular. Zaferin kendi ordunuzun ve düşmanınızın güçlü ve zayıf yönlerini bilmekle elde edileceğini söyler. Truva Atı hikayesi, stratejinin önemini gösterir, aldatma yöntemi Yunanlıların doğrudan kuşatma yapmadan zafer kazanmalarını sağlamıştır.

İkinci bölümde, kaynakların tükenmesini önlemek için hızlı bir savaşın gerekliliği tartışılır. Sun Tzu harcamaları değerlendirmeyi ve kararlı bir şekilde hareket etmeyi öğretir ve bunu Osmanlı İmparatorluğu ile yapılan savaşlarda görülebiliriz.

Üçüncü bölüm, savaşmadan zafer kazanma sanatını ele alır, kaynakları koruma ve kayıpları en aza indirme stratejisini vurgular. Dördüncü ve beşinci bölümler, manevralar ve güç kullanımına odaklanır. Moğolların, Rus-Peçenek ordularını hileyle yenmeleri örneği esneklik ve hesaplamanın önemini gösterir.

Altıncı bölüm, düşmanı yönetme sanatını ve onun zayıflıklarını kullanarak ortaya koyar. Yedinci bölüm, kurtların davranışlarında olduğu gibi her rolün genel başarı için düşünüldüğünü göstererek uyum sağlamanın önemini hatırlatır. 9 ile 13. bölümler, askeri sanatın temel yönlerini derinlemesine inceler. Sun Tzu, araziye anlamanın önemini vurgular ve dağlar, bataklıklar, düzlükler ve vadilerin özelliklerini ayırt eder. Coğrafi avantajları başarıya ulaşmak için nasıl kullanacağımızı öğretir ayrıca Huang-di ve Moğolların zafer örnekleriyle bunu gösterir. Özel bir bölüm, dokuz farklı arazi türüne yönelik stratejiye odaklanır: Dağılma alanlarından ölümcül durumlara kadar. Yazar doğru planlamanın orduların engelleri aşmasına ve zafer kazanmasına nasıl yardımcı olduğunu açıklar.

Sun Tzu ateşli saldırı ve casusluğun önemini vurgular ve beş tür ateş saldırısı ve casus kategorilerini açıklar. Moğol seferleri örneğinde keşiflerin savaşın seyrini nasıl değiştirebileceğini gösterir.

Kitabın özü — ilke ve stratejilerin evrenselliğidir. Sun Tzu, sadece askeri sanat değil, aynı zamanda etkili yönetim, gizlilik, hız ve liderlik konusunda da dersler verir. Bu kitap hayatın her alanında esnek, akıllı ve başarılı olmayı teşvik eder.

Max Weber= Bürokrasi ve Otorite

Max Weber 1864 yılında Almanya'da dünyaya gelmiştir. Babası görece önemli bir bürokrat ve aynı zamanda dünya zevklerine ilgi duyan birisiyken annesi ise, dünya zevklerinden yoksun, kurtuluşu öteki dünyada gören bir Kalvinist'tir. Annesi ve babası arasındaki dünya görüşü farklılıklarının Weber'in üzerinde çokça etkisi olmuştur. Weber'in üniversite yılları ve ardından profesörlük hayatı yoğun çalışma ve üretkenlik ile geçmiştir. Ancak babasının ölümünün ardından psikolojik bir çöküntü dönemi geçirmiştir. Uzun süren buhran sürecinin ardından çalışmalarına yavaş yavaş dönmeye başlayan Weber'in en bilinen eseri olan bürokrasi ve otorite eserini inceleyeceğiz

Max Weber, bürokrasi ve otorite kitabında özellikle kurumsal kavram, egemenlik anlayışı, anayasa ve güç ilişkilerini ele almakla birlikte örgüt stilleri ve dönemin klişe ilişkisini incelemiştir. Bu konular üzerinde yoğunlaşan Max Weber kurumsal kavramı düzenin kurallarını yerine getirilmesini sağlayan bir anlam yüklemiştir. Max Weber'e göre kurumsal kavram meşru otoriteyi sağlayan bir fonksiyondur. Weber'e göre meşru otoriteyi tesis eden memurlar bulunur bu memurlar kurumsal kavramın şeklini ve yapısını belirleyen eylemcilerdir. Weber kurumsal kavram ve idari memurlar ile anayasa ve devlet ilişkisini irdelemiştir. Kurumsal yapı ve anayasa örgütlerin yapıtaşdır. Bu örgüt yapısını idari memurlar tesis ederken üst otorite memurlarca oluşturulmuştur.

Anayasayı bu şekilde ele alan Weber belirli bölgelerdeki otorite ve gücü sağlama yolunun anayasa yönetim yetkisini oluşturan memurlar ve güç yolunu tesis eden ceza kanunlarına bağlamıştır. Burada bahsedilen husus anayasa ve cezaların gönüllülük esasına dayanmadığı ve güç yolu ile kullanıldığı bu gücün ise memurlar klişe yönetilenler ve yönetenler arasında olduğunu ifade etmiştir. Bürokrasi ve otorite kitabında kişilerin gönüllü ittifakıyla oluşturulmayan her kural zorla benimsetilmiştir çoğunluğun ittifakının ve kararının hiç tanınmaması ya da şüpheyle karşılanması uzun dönemlerden önce süregelmiştir. Bununla birlikte biçimsel açıdan gönüllü anlaşmalar sağlandığı durumda bile aslında zorla kabul ettirme güce dayanarak kabul ettirmekten bahsedilmiştir. ax Weber bürokrasi ve otorite kitabında egemenlik kavramını kapitalizmin bürokrasi fırsatçılık dengeleri üzerinde çalışmalar yapmıştır. Modern dünya ve 21. yüzyılda süregelen egemenlik meşruluk ve anayasa paradoksunda günümüze ışık tutmuştur. Geleneksel otorite karizmatik otoritenin yanı sıra hukukçu yasal otoriteden kitabında bahsetmiştir

Genel anlamda bürokrasi ve otorite eserinde Weber eserin bölümlerinde kapitalizm düşüncesini bürokrasi kilisenin egemenlik gücünü irdeler nitelikte yazılar yazmıştır. Protestanlığı eleştirel bir dil ile tanımlamıştır ve kapitalizme olan hizmetini teknik bir üslup ile değerlendirmiştir.